

## **Anmälan mot Kommunstyrelsen i Borgholms kommun angående handläggningen av ett ärende rörande ändringar i kommunens renhållningsordning**

---

### **Anmälan**

AA och BB anmälde Borgholms kommun och klagade på handläggningen av ett ärende angående ändringar i kommunens renhållningsordning. De uppgav att Borgholms kommun genom en kungörelse i en tidning hade informerat om att synpunkter på ett förslag till nya renhållningsföreskrifter skulle ges in till det kommunala bolaget Borgholm Energi AB. De ifrågasatte om det var lagligt att bolaget på detta sätt deltog i handläggningen.

### **Utredning**

Muntliga upplysningar samt en kopia av den aktuella kungörelsen hämtades in.

Kommunstyrelsen i Borgholms kommun anmodades därefter att göra en utredning och yttra sig i ärendet.

I yttrandet anförde kommunstyrelsen bl.a. följande.

Borgholms kommun har till sitt helägda kommunala bolag Borgholm Energi AB i enlighet med kommunallagens 3 kap, § 16 överlämnat verksamhetsansvaret för viss kommunal verksamhet.

Enligt kommunallagen står föreskrivet att:

”Kommuner och landsting får efter beslut av fullmäktige lämna över vården av en kommunal angelägenhet, för vars handhavande särskild ordning inte förskrivits, till ett bolag”

Borgholms kommun har sedan 1 januari 2003 låtit Borgholm Energi AB bedriva kommunens tekniska verksamhet så även renhållningsverksamheten.

Det föll sig alltså helt naturligt att när vissa ändringar skulle göras i de gällande renhållningsföreskrifterna att Borgholm Energi AB ansvarade för och samordnade detta arbete.

Det rent praktiska arbetet med förslaget utfördes av en arbetsgrupp bestående av tjänstemän från Borgholm Energi AB och miljö- och byggnadsförvaltningen.

Förslaget har därefter varit kungjort i media under tiden 2005-09-26-2005-10-24.

Förslaget hanterades enligt följande:

Synpunkterna skulle lämnas skriftligt till Borgholm Energi AB som tog kopia och för sin del av arbetet registrerade den kopierade handlingen. Därefter skickades originalet till kommunen för registrering.

---

Det praktiska arbetet gällande hanteringen av de inkomna synpunkterna samordnades därefter av Borgholm Energi AB medan alltså originalen fanns i kommunens diarium.

---

Bolaget har alltså enligt kommunstyrelsens uppfattning enbart varit samordnare av beredningen inför det kommande beslutet i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

AA och BB kommenterade remissvaret och vidhöll sin anmälan. I en senare skrivelse ifrågasatte de också handläggningen i samband med en av Borgholms kommun utfärdad kungörelse om utställning av en detaljplan.

### **Rättslig reglering**

I 15 kap. miljöbalken regleras frågor om avfall och producentansvar. I kapitlet finns föreskrifter om den kommunala renhållningsskyldigheten (8 §). Vidare finns bestämmelser om kommunal renhållningsordning, av vilka framgår bl.a. följande. För varje kommun skall det finnas en renhållningsordning som skall innehålla de föreskrifter om hantering av avfall som gäller för kommunen och en avfallsplan (11 §). Om renhållningsordningar med stöd av regeringens bemyndigande skall beslutas av kommunerna, skall de antas av kommunfullmäktige (12 §). När ett förslag till renhållningsordning upprättas, skall kommunen på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med fastighetsinnehavare och myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse i saken. Innan förslaget till renhållningsordning antas, skall det ställas ut till granskning under minst fyra veckor. När renhållningsordningen antas skall de synpunkter som kommit fram vid samrådet beaktas. (13 §).

Enligt 6 kap. 4 § punkten 1 kommunallagen (1991:900) ankommer det på kommunstyrelsen att bereda de ärenden som skall handläggas av kommunfullmäktige.

Möjligheten att inom det kommunala området överlämna förvaltningsuppgifter regleras i 3 kap. 16 § kommunallagen. Av bestämmelsen framgår att kommuner och landsting efter beslut av fullmäktige kan lämna över vården av en kommunal angelägenhet, för vars handhavande särskild ordning inte föreskrivits, till ett aktiebolag, ett handelsbolag, en ekonomisk förening, en ideell förening, en stiftelse eller en enskild individ. Vidare framgår att enligt 11 kap. 6 § regeringsformen får vården av en angelägenhet som innefattar myndighetsutövning överlämnas endast om det finns stöd för det i lag.

Regeln i 3 kap. 16 § kommunallagen har kommit till för att reglera förutsättningarna för att lägga ut verksamhet på kommunala företag. Regeln har emellertid getts en sådan utformning att den allmänt reglerar förutsättningarna för kommuner och landsting att lämna över förvaltningsuppgifter till privaträttsliga subjekt (se bet. 1990/91:KU38 s. 44). Vad som avses i paragrafen med att en särskild ordning har föreskrivits har berörts i förarbetsuttalanden (prop. 1992/93:43 s. 5). En kommunal

angelägenhet får i princip inte överlåtas till ett särskilt rättssubjekt, om det i en författning har angetts att ett visst kommunalt organ skall handha denna. Detta utesluter dock inte att vissa delar av en specialreglerad uppgift, t.ex. vissa driftsfrågor eller andra verkställighetsuppgifter, kan bedrivas i privaträttsliga former. Möjligheten till detta är beroende främst av hur speciallagstiftningen är utformad inom det aktuella området.

Som framgått av det anförda krävs stöd i lag för ett överlämnande beträffande sådana uppgifter som innefattar myndighetsutövning. Utmärkande för all myndighetsutövning är att det rör sig om beslut, gynnande eller missgynnande, eller andra åtgärder som ytterst är ett uttryck för samhällets maktbefogenheter i förhållande till medborgarna. När det gäller sådan myndighetsutövning som avser beslutsfattande anses även beredningen inför beslutet innefatta myndighetsutövning (jfr JO 2001/02 s. 250).

### **Bedömning**

Kommunstyrelsen har anfört att kommunen genom beslut av kommunfullmäktige hade överlämnat renhållningsverksamheten till det kommunala bolaget Borgholm Energi AB. Denna verksamhet, som uppenbarligen avser omhändertagandet av hushållsavfall, är av sådan art att den kan överlämnas till t.ex. ett kommunalt bolag genom beslut av kommunfullmäktige.

När det gäller handläggningen av frågan om ändringar i renhållningsordningen har kommunen uppgett att det föll sig naturligt att låta bolaget ansvara för och samordna detta arbete. Kommunen har upplyst att det praktiska arbetet med förslaget utfördes av en arbetsgrupp som bestod av tjänstemän från bolaget och kommunens miljö- och byggnadsförvaltning. Av utredningen framgår inte i detalj hur ärendet handlades i alla delar. Det framgår dock att bolaget var ansvarigt för att ta emot och samordna de synpunkter på förslaget som gavs in i samrådsförfarandet enligt 15 kap. 13 § miljöbalken och att bolaget även utförde dessa uppgifter.

Som nämnts i det föregående ankommer det enligt 6 kap. 4 § punkten 1 kommunallagen på kommunstyrelsen att bereda de ärenden som skall handläggas av kommunfullmäktige. Det gäller exempelvis ett ärende om ändringar i renhållningsordningen. Det samrådsförfarande som skall genomföras ingår i beredningen av ett sådant ärende.

Det kan konstateras att det inte har gjorts gällande att kommunfullmäktige skulle ha beslutat att till bolaget lämna över beredningen helt eller delvis av ärendet om ändringar i renhållningsordningen. Redan av det skälet har kommunen inte fått lämna över en sådan uppgift till bolaget på det sätt som har skett i detta fall. Det kan också ifrågasättas om inte överlämnandet var otillåtet på grund av att det har föreskrivits en särskild ordning för denna förvaltningsuppgift eller på grund av att uppgiften innefattade myndighetsutövning. Jag stannar emellertid vid den uttalade kritiken rörande avsaknaden av ett kommunfullmäktigebeslut och har inte närmare bedömt de övriga nyss nämnda frågorna.

AA:s och BB:s klagomål angående handläggningen vid utställningen av en detaljplan föranleder inte någon åtgärd av mig.

Ärendet avslutas.